

foto Pozemkový spolek Sedmihorské mokřady

Milí přátelé!

Praha vytáhla do boje proti nepůvodním druhům. Odskákal to *pajasan žláznatý*. V Krkonoších, kde už podle mne nemůžete skoro nic, si můžete narvat kytici vlčího bobu – lupiny. Je to jedna z nejkrásnějších kytetek, které znám, ale správcům se její výskyt nelíbí.

Ted' už se za invazní kytku vydává i netýkavka (taky) žláznatá, další z překrásných kytetek. Úzkostlivě jsem si ji hýčkal na svém pozemku. Jo, je nepůvodní, vždyť se jí říká i balzamína himalájská.

Já se tažení proti nepůvodním druhům neúčastním.

Bojím se, aby to nepřeskočilo na lidi. 😊

≡ Svatováclavské posvícení na Dlaskově statku

Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova ožije v sobotu 26. září Svatováclavským posvícením, připomene, jak naši předci slavili konec sklizně.

Vůně čerstvého moštu, bramborových placek a dalších podzimních dobrot, tradiční řemesla, lidová hudba i divadlo. Celodenní program s podtitulem „Když už bylo sklizeno...“ návštěvníkům přiblíží, jak vypadal podzim na venkovském hospodářství a co všechno bylo potřeba udělat poté, co se úroda dostala z polí a zahrad pod střechu.

Posvícení patřilo v minulosti k nejvýznamnějším událostem venkovského roku. Bylo poděkováním za úrodu a zároveň příležitostí, kdy se po náročném období sklizně scházely rodiny, příbuzní i sousedé u společného stolu. Bohatě hostině však předcházela řada prací. Zpracovávalo se ovoce, nakládalo zelí, pekly se koláče, vařila povidla a připravovaly zásoby na zimu. Právě tuto atmosféru chce letošní Svatováclavské posvícení na Dlaskově statku připomenout.

„Dlaskův statek je místem, kde můžeme tradice našich předků nejen ukazovat, ale také je skutečně prožít. Svatováclavské posvícení připomíná, že za každým bochníkem chleba, sklenicí moštu nebo zásobami na zimu byla spousta práce a zkušeností předávaných z generace na generaci. Zároveň ale šlo o čas setkávání, společné práce a radosti z toho, co se během roku podařilo vypěstovat a sklídit. Právě takové akce podle mě dávají našemu kulturnímu dědictví život a umožňují dětem i dospělým poznat tradice jinak než jen z učebnic,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana Libereckého kraje.

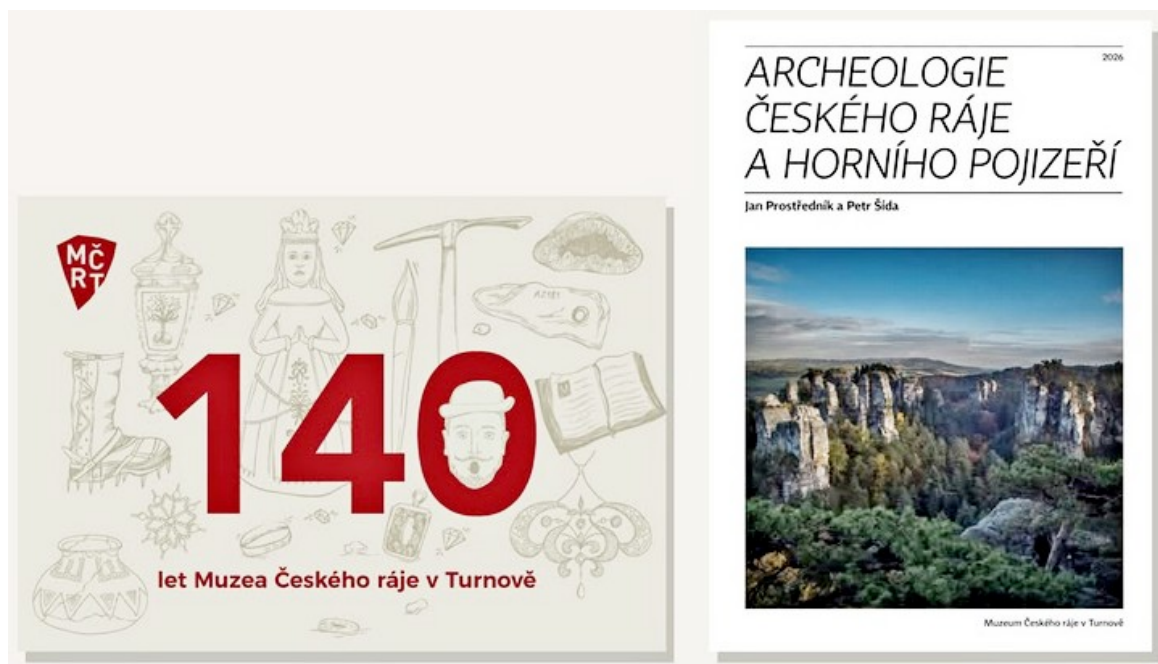
Program tak připomene dobu, kdy se z úrody zužitkovalo téměř vše, potraviny se připravovaly do zásoby na dlouhé zimní měsíce a do společné práce se zapojovala celá rodina včetně dětí. „Velmi rádi návštěvníkům přiblížíme, jak se žilo a hospodařilo v selském stavení v době našich prababiček. A právě Svatováclavské posvícení je krásnou příležitostí ukázat podzimní práce, které k tehdejšímu hospodaření neodmyslitelně patřily. Ani tentokrát tedy návštěvníci nebudou jen přihlížet – většinu činností si budou moci sami vyzkoušet. Čekají je ukázky mlácení obilí, krouhání zelí, moštování, ruční výroby provazů nebo spřádání na vřetánku. Chybět nebude ani ochutnávka bramborových placek připravovaných na kamnech a povídání o tradičních způsobech destilování,“ dodala Marcela Beranová, dramaturgyně akce.

Svatováclavské posvícení doplní bohatý kulturní program. V 9.30 hodin začne program pro děti plný říkadel a pohádkových příběhů s Evou Kordovou. V 10.00 hodin uvede Divadlo eMILLion pohádku Zlatovláska. Od 11.00 hodin vystoupí Folklorní soubor Lipka z Pardubic s pásmem písní a tanců. V pravé poledne nabídne Divadlo eMILLion kramářské písně a kuplety a ve 13.00 hodin se na scénu vrátí Folklorní soubor Lipka. Od 14.00 hodin zahraje Divadlo Rudy Hancvencla představení Robinson. Celodenní program v 15.00 hodin hudebně završí liberecká skupina Jen tak band se swingem, blues a jazzem. Součástí akce bude také tradiční jarmark, občerstvení a expozice Dítě v chalupě.

Vstupné: dospělí 100 Kč | děti 50 Kč | senioři 70 Kč | rodina 230 Kč

!! Upozornění pro návštěvníky: Kapacita parkoviště v Dolánkách je omezená. Doporučujeme proto zaparkovat v Turnově, například na parkovišti Na Lukách, a vydat se příjemnou procházkou podél Jizery do Dolánek. Je to přibližně 2 km.

/// Srdečně vás zveme na křest dvou nových publikací Muzea Českého ráje v Turnově – „140 let Muzea Českého ráje v Turnově“ a „Archeologie Českého ráje a horního Pojizeří“. **Ve čtvrtek 1. října 2026** od 17.00 hodin v přednáškovém sále muzea.

Publikaci „140 let Muzea Českého ráje v Turnově“ pokřtí Jan Luštinec a Jiří Klápště.

Publikaci „Archeologie Českého ráje a horního Pojizeří“, jejímiž autory jsou Jan Prostředník a Petr Šída, pokřtí Tomáš Hocke a Martin Tomášek.

Přijďte s námi oslavit dvě nové knihy, které připomínají historii muzea, jeho proměny i bohaté archeologické dědictví Českého ráje a horního Pojizeří.

Vstup volný

≡ Geologický průzkum pro modernizaci trati z Mladé Boleslavi do Turnova

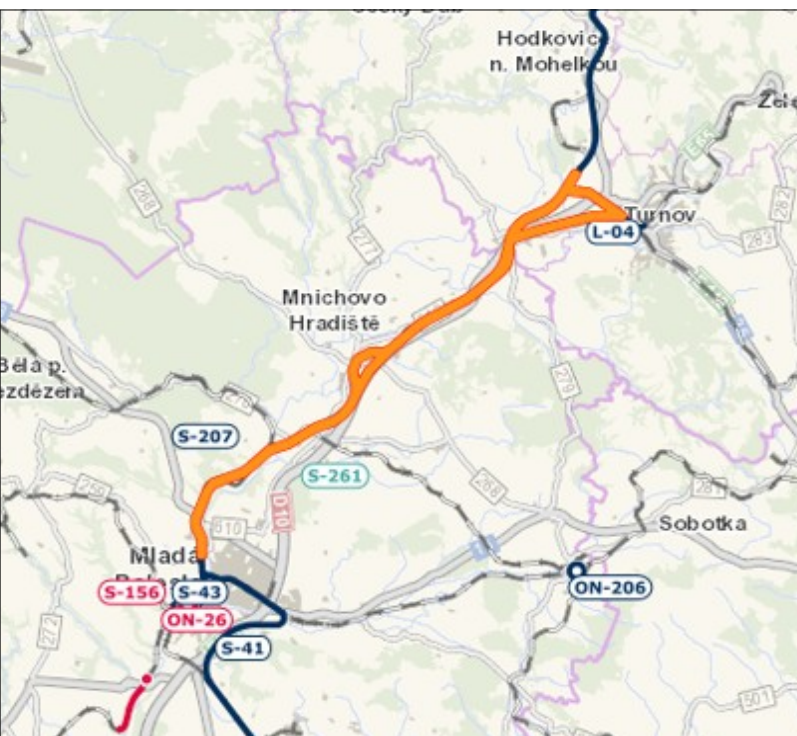
V období od srpna 2026 do září 2027 v oblasti Mladá Boleslav – Turnov probíhá geologický průzkum horninového podloží. Průzkumné práce zajišťují společnosti GEOtest, a. s. (stávající železniční stopa a související komunikace) a SG Geotechnika, a. s. (nově navrhovaná trasa včetně tunelového úseku). Průzkum slouží jako podklad pro navazující projektovou přípravu železniční stavby „Modernizace traťového úseku Mladá Boleslav (mimo) – Turnov (včetně)“ na základě pověření jejího investora Správy železnic, státní organizace.

Jak průzkum probíhá?

Majitelé dotčených pozemků jsou kontaktováni s žádostí o umožnění přístupu na pozemek a s předpokládaným harmonogramem postupu prací.

Následně pracovníci jednotlivých firem, po předchozí domluvě, vstupují na dotčené pozemky, aby mohli vykonávat nezbytné práce (odebírání vzorků, případně realizace průzkumných vrtů).

Pracovníci se budou snažit co nejméně zasahovat do pozemků a po skončení práce je vždy uvedou do původního stavu.

Co průzkum přinese?

Podklady pro bezpečné a efektivní budoucí projektování stavby.

Podklady pro analýzu využití odpadů z výstavby, kdy se budou zkoumat i možné kontaminace půdy (zejména ropnými látkami; apod.), rovněž se bude monitorovat výskyt stavebních materiálů s obsahem azbestu.

Budoucí modernizace této železniční trati zkvalitní dopravní obslužnost celé oblasti Mladoboleslavska a Liberecka, výrazně zkrátí cestovní dobu mezi Prahou, Mladou Boleslaví a Libercem a současně převede část dopravy silniční na ekologičtější budoucí rychlé železniční spojení.

Pro podrobnější informace o projektu navštivte webové stránky Správy železnic: www.spravazeleznice.cz/praha-liberec. Zde naleznete informace o připravovaných projektech na Mladoboleslavsku a Liberecku, aktuality k jednotlivým stavbám a úsekům, odpovědi na nejčastější dotazy i další související podklady.

/ Správa železnic

≡ Turnovské kulturní tipy:

středa 23. září od 19.00 na Střelnici

Můj Vzor, Božský Karel

Kristián Šebek, zpěvák známý především díky svým interpretacím písní Karla Gotta, představí nejen jeho slavné hity, ale také další oblíbené skladby, které osloví posluchače všech generací. Přijďte si užít nezapomenutelný večer plný krásných melodií a živé hudby. Vstupenky pouze v síti Ticketportal.

neděle 27. září od 18.00 v divadle

La Rameau (MHF Lípa Musica)

V představení, které vzniklo ze vzájemného uměleckého obdivu Jany Semerádové a Radima Vizváryho, bude rozehrána na pozadí geniálního Rameauova díla Pièces de clavecin en concerts pantomimická freska skladatelova života. Mim ztvární samotného skladatele Jeana-Philippe Rameaua a herecky přiblíží jeho osobnost, vnitřní svět i tvůrčí imaginaci. Diváci zažijí Rameaua v různých obdobích jeho života. Na pódiu se rozehraje plnohodnotný divadelní tvar, v němž hudba a pantomima koexistují v rovnováze.

Vstupenky (420 Kč) kupujte prostřednictvím webu MHF Lípa Musica, popřípadě osobně na recepci Střelnice.

středa 30. září od 19:00 v divadle

Pocta Haně Hegerové

Hudební zážitek, na který jen tak nezapomenete. Budete plakat, smát se a mít husí kůži po těle. Legendární dílo Hany Hegerové v podání Zuzany Němcové Šmejkalové. Zpěvačka s hlubokým, sametovým hlasem a intenzivním hereckým projevem přináší osobitou interpretaci ikonických písní první dámy československého šansonu. Večer plný mistrovské klavírní hry a také rafinovaných bubenických rytmů slibuje výjimečný umělecký zážitek, který s úctou nahlédne do díla Hany Hegerové a zasáhne i ty nejcitlivější struny vaší duše. Přijďte vzdát hold legendě a prožít znovu její písně. „Ať žije Hegerová!“ Vstupenky k dostání pouze v síti smsticket

středa 30. září a čtvrtek 1. října, kino Sféra

LINKIN PARK: UNSHATTER

„The hardest part of ending is starting again.“

Po sedmileté odmlce, která následovala po zdrcující ztrátě jejich milovaného zpěváka Chestera Benningtona, hledají zbývající členové LINKIN PARK složitě cestu vpřed. Jejich společná minulost a letité přátelství v kombinaci se svěžím pohledem dvou nových členů kapely však zažehnou novou kreativní energii, která je zavede na transformativní cestu uměleckého znovuzrození.

Film UNSHATTER sleduje kapelu od prvních osobních setkání ve studiu v roce 2022 přes vydání nového alba FROM ZERO až po velkolepý koncert v São Paulu a propojuje vzácné archivní záběry, strhující záběry z vyprodaných představení a upřímné rozhovory s členy kapely i jejich fanoušky. Zachycuje tak syrový a upřímný příběh o tom, co znamená začít znovu.

pátek 2. října, 18, hodin, Husův sbor

Jaroslav Hutka

Pod klenbou Husova sboru v Turnově se těšíme na viděnou. Vstupným 200 Kč přispějete na nutné opravy kostela, děkujeme.

z vaší pošty

≡ DÁLNICE POTŘEBNÁ I ZAVRHOVANÁ

Původní cesty mezi obcemi i většími městy většinou vznikaly kvůli obchodu, později pak hlavně kvůli přepravě tehdejší armády. Nejinak tomu bylo v úseku mezi městy Turnovem a Jičínem a to tím spíše v době, kdy se rozhodl tehdejší generalisimus Albrecht z Valdštejna, že ze zmíněného Jičína vytvoří střed své nové říše. Nebylo to náhodou. Cesta byla na strategické spojnici severu tehdejší české země, potažmo i části Saska a Polska, s jihovýchodní částí Čech, Moravy, nakonec až s tureckým přímořským Istanbulem. Ačkoliv dějiny válek v tomto směru změnil její potřeby a charakter, obchodní strategie se nezměnila, spíše prohloubila. Města i obce, přilehlé k původní trase, čerpaly z této dostupnosti z rozvíjejícího se průmyslu a obchodu, a to i v době, kdy jejich obyvatelé začal postupně přemáhat současný rozvoj automobilismu. Výhoda zásobování a původního spojení s ostatním světem totiž převážila nevýhoda v podobě rušení permanentního hluku, zásobení škodlivými emisemi z výfukových plynů a otěrů pneumatik, nakonec i v samotné bezpečnosti přechodů dopravní tepny přímo v jejich vlastních bydlíštích.

Není divu, že na přelomu nového milénia stála Česká republika, která leží ve středu tohoto dění, před rozhodnutím o tom, kterými koridory nové dálniční cesty povedou. Původní silnice, podél „císařské“ železniční cesty mezi Turnovem a Jičínem, se zprvu zdála nejpříjemnějším řešením, ovšem až do chvíle, kdy na povrch vyplynuly technické podmínky a s nimi i nečekané problémy, které zaskočily nejen zdejší občany, ale i celou motoristickou veřejnost. Ti všichni proto vyvolali mnohá veřejná setkání se řadou zástupců politické reprezentace i stavbařů, kteří nakonec přistoupili k návrhu a výběru dalších variant. Vedle původní „severní“, další dvě nazvali „jižní“ a „superseverní“. Po nějakém čase byla navrhovateli superseverní trasa zavrhnuta kvůli velkým finančním nákladům a terénní složitosti. Kupodivu variantu jižní, ačkoliv se jevila nejlevnější a stavebně nejjednodušší, obě ministerstva (ŽP a Dopravy), vedení Libereckého kraje i zástupci investora (ŘSD) po roce 2010 odmítli, a dodnes trvají na stavbě ve zvoleném koridoru - „severní“.

Důvodem pro toto rozhodnutí byly především jejich investice do dlouholeté přípravy i vyjádření Ministerstva životního prostředí, nazvané stručně EIA, o přípustnosti stavby v určené krajině. Postupem času však zesílil odpor tisíců občanů proti tomuto řešení natolik, že vznikla řada jednání dalších. V průběhu příprav bylo totiž zjištěno, což namítali už místní odborníci a znalci dávno předtím, že původní čtyřpruhové těleso klasické dálnice se do podstatné části území prostě nevejde a třípruhová podoba dálnice technicky neexistuje. Navíc bylo zjištěno, že nejnovější studie navrhované stavby až příliš zasahují k řadě soukromých pozemků a nemovitostí, takže stavba by citelně snížila jejich hodnotu, v řadě případů by bylo nutné některé pozemky vykoupit a zrušit, a řadu nemovitostí dokonce zbourat. Zanikly by tak nejen letité soukromé usedlosti, ale i řada podnikatelských aktivit, s čímž se původně vůbec nepočítalo.

Kupodivu se nepočítalo ani s tím, že kvůli jakési pozdější „humanizaci“ celé stavby, se její původní odhadované náklady zvýšily více než dvakrát, ani s tím, že mohou být ohroženy i zdroje pitné vody pro téměř stotisícové obydlené území. Jejich stanovisko už tehdy podpořili někteří uznávaní odborníci, jako například dlouholetý pracovník Ministerstva dopravy Ing. Josef Tomeš, stavitel silnic a dálnic v Německu a Rakousku, Ing. Josef Valenta. Ti především upozorňovali na to, že je zvláštní, že předem nebyly provedeny ani základní průzkumové práce podloží, ačkoliv celé území v okolí Turnova vykazuje nestálost jílových pásů (další posuv vozovky na Kamenci a u Pelešan), nejasný stav podzemí v části mokřadů u Hruboskalska a Sedmihorek, nehledě k známé existenci „tekutých písků“ v podzemí u Střelče a Hrdoňovic. Je velmi zvláštní, že odmítaná „jižní“ trasa, částečně s odklonem od Turnova směrem k Mnichovu Hradišti a Bousovu, která je kvůli vlastnictví pozemků i stabilnějšímu podloží a rovinatému rázu stavebně mnohem jednodušší, investory vůbec nezajímala. Názory, že nové jednání o změně koridoru a studie by trvaly příliš dlouho a oddálily by celou stavbu, bylo jasně vyvráceno na jednom letošním veřejném zasedání turnovského zastupitelstva s tím, že už jenom povolovací řízení po zrušení stanoviska MŽP bude opět několikaleté. Předním odborníkem na životní prostředí, JUDr. Milošem Tuháčkem bylo konstatováno, že „jednání úřadů přece jen nebude tím, co by zásadně zdrželo nové plánování a zásadní změnu koridoru, nicméně prosazení současného záměru by vyžadovalo vynaložení dalších desítek miliard navíc z kapes daňových poplatníků“. Ušetřené peníze z dnes už předražené severní varianty by totiž současně umožnily stavbu jednoduchých obchvatů obcí na celé původní trase směrem k Jičínu, což by všem zajistilo rychlejší dopravu a vytvořilo menší potíže všem těm, kterým to ostatně stávající investoři původně slibovali.

Podobně ani obavy občanů Turnova o přetížení dopravy v centrálních místech města (ulice Nádražní, F. Palackého, 5. května, potažmo i Náměstí Českého ráje) nezmění stavbu severní ani jižní varianty. To už dávno konstatovaly dvě agentury, které nezávisle na sobě provedly studie tzv. dopravy v městě a které má vedení Turnova už několik let k dispozici. Nakolik je současný monitoring četnosti dopravy v samotném středu města relevantní, to ať každý čtenář posoudí sám.

Počítat totiž zásobovací vozy a automobily místních občanů, kteří středem města projedou několikrát denně jen kvůli vlastní potřebě, a neodborně je započítávat do tranzitní statistiky přepravy, je přinejmenším úsměvné. Rovněž tvrzení, že: „Napojením silnic na dálniční trasu dojde k hospodářskému rozvoji okolních měst, jako jsou Semily a Lomnice n. Popelkou“, je zavádějící a nezodpovědné, chybí-li pro něj jakékoliv statistické či demografické podklady. Zatímco podobný ekonomický rozvoj území zkušenosti z celé Evropy dosud nikde nepotvrdily, je prokázáno, že stavba páteřní vozovky naopak další množství dopravy do těchto míst přivede. Podstatnou chybou je totiž profesně zrušovaná studie EIA, která místy vykazuje zásadní chyby. Nevykazuje totiž velikost ani finanční náklady severní trasy. Spíše tvoří dojem účelového zmanipulování prováděcí studie zvolenou firmou. Na těchto chybách pak padlo politické rozhodnutí vedením Libereckého kraje v roce 2010.

Z toho všeho je zřejmé, že celou situaci je potřeba řešit zcela jinak. Podobně jako například provoz v samotném Turnově na přeplněné ulici Palackého, 5. května či Nádražní, kde je na centrální vozovce kumulováno na osmi stech metrech osm přechodů pro chodce, nebo nedostatek vhodných parkovišť a celý systém odstávky osobních i nákladních vozidel právě tak, jako i systém zásobování provozů a občanů v patnáctitisícovém městě. Vytvoření průtahu, nebo dalšího překlenutí řeky Jizery a rozptýlení současných proudů dopravy se proto pro město jeví jako historická nutnost, přestože takové zásadní řešení nebude levné ani jednoduché. To ostatně nedávno ukázaly některé nutné stavební úpravy i krátkodobá přerušení dopravy na současných vozovkách. Nová řešení však budou potřebovat nejen pravdivé studie potřeb zdejší dopravy a značné finanční investice, ale i odvahu k jejich prosazení. To však podle mého názoru současnému vedení města, potažmo i Libereckého kraje, dosud citelně chybí.

/ Otakar Grund, Turnov

turnovsko

ROVENSKO p/T – Přijměte pozvání na divadelní představení skvělých Bakovských divadelníků "Za dveřmi kancelářů" **25. 9. od 19:30.** Vstupné 100,- předprodej MěÚ nebo na místě. <https://fb.me/e/75nbTnoRV> (Jirka Bíma)

ROVENSKO p/T – Kriminalisté v Libereckém kraji intenzivně pátrají po osobě, která odložila novorozence do kontejneru na odpad v Rovensku pod Troskami. Policie případ prošetřuje od nedělního večera, v úterý to potvrdila regionální mluvčí Dagmar Sochorová na síti X. O nález mrtvého dítěte jako první informovala v pondělí některá média.

Policie zatím odmítá upřesnit právní kvalifikaci případu. „Ponecháme zatím, že jde o zvlášť závažný zločin,“ řekla Sochorová. S ohledem na probíhající úkony trestního řízení nehodlají sdělovat žádné další podrobnosti.

Podobný případ řešili liberečtí policisté naposledy v únoru 2017, kdy byl v kontejneru na domovní odpad v dolním centru Liberce nalezen mrtvý novorozenec narozený živý. Totožnost matky se tehdy kriminalistům zjistit nepodařilo.

Zdroj: Policie ČR

lomnice n/p

✍ Kulturní a informační středisko zve **v úterý 22. září** od 19 hodin do kina na autorské čtení Jaroslava Rudiše – Na jedno. Předtím od 18 hodin bude naražení ležáku Bierzeit. Více na webu www.kino.kislomnice.cz

✍ **V sobotu 26. září** od 16 do 22 hodin bude Továrna Mastných slavit 170. výročí. Přijďte si prohlédnout nově přikoupené prostory komína, poslechnout besedu s Danou Grabcovou, nebo koncert kapely Futrál. Občerstvení zajištěno.

✍ Prodává se můj oblíbený podnik, Restaurace a penzion Babylon. Nyní za výrazně výhodnější cenu, 8 900 000 Kč.

👉 Více informací a fotografií na haciendy.cz

Přijďte si prohlédnout nový „Matoušák“
a naposledy se projít po dně „lomnického moře“.

RYBNÍK MATOUŠ *SE VRACÍ DO ŽIVOTA*

Čeká vás představení dokončené rekonstrukce rybníka a jeho okolí,
nový park, dětské hřiště, mola, altán a další nová místa k odpočinku.
A pokud bude přát počasí, budete mít jedinečnou možnost projít se po
dně budoucího rybníka – než se do něj vrátí voda. Těšíme se na vás!

Sobota 26. září od 14 hodin

ročník tradičního setkání
**U ALAINOVY
VĚŽE**

28. 9. 2026 OD 14 HODIN

HUDEBNÍ DOPROVOD SKUPINA JAKOBEND
TRUBAČI Z KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU
VÝCVIK DRAVCŮ A LOVECKÝCH PSŮ
PREZENTACE MYKOLOGICKÉHO SPOLKU,
OCHUTNÁVKA HOUBOVÝCH PRODUKTŮ, HOUBAŘSKÁ PORADNA
DOVEDNOSTNÍ SOUTĚŽE
DROBNÉ LESNICKÉ AKTIVITY, LESNÍ PEDAGOGIKA
UKÁZKA DŘEVOSOCHÁNÍ, MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ
LESNICKÉ HOSPODAŘENÍ A DOVEDNOSTI
OPÉKÁNÍ BUŘTŮ PRO DĚTI ZDARMA
STŘELBA ZE VZDUCHOVEK, PRAKŮ A LUKOSTŘELBA
PRÁCE S KONĚM V LESE, MANIPULACE S KLÁDOU

PAMĚTNÍ LIST S TURISTICKÝM RAZÍTKEM
OBČERSTVENÍ ZAJISTÍ MÍSTNÍ MYSLIVECKÉ SDRUŽENÍ KRAKONOS
PORADATEL MĚSTO LOMNICE NAD POPELKOU
BLIŽŠÍ INFORMACE NA WEBU A FACEBOOKOVÉM PROFILU MĚSTA

KŘÍŽOVA VILA

Lomnice nad Popelkou

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY

Křížovy vily

4. 10. 2026 | 13:00 – 16:00

Vstupné dobrovolné

Křížovou vilou (Kavárna 400) vás provede
kronikářka města **Lenka Morávková**.
Komentované prohlídky začínají ve 13, 14
a 15 hodin.

lomnicko

STRUŽINEC – Posvícení na Vojtiškově statku se uskuteční **3. října**. Příprava posvícenských dobrot bude probíhat přímo na statku. V průběhu akce vystoupí harmonikář a skauti z Lomnice nad Popelkou zajistí moštování jablek. (Zuzana Schreyerová Vojtiškův statek 1598, z. s.)

semily

≡ **Semilské kulturní tipy:**

22. 9. v 17:00, Muzeum a Pojizerská galerie Semily
FRANTIŠEK PALACKÝ – PŘEDNÁŠKA

František Palacký - tvůrce obrazu naší národní minulosti a zanícený obhájce práv českého národa.

(Zamyšlení u příležitosti 150. výročí úmrtí významného dějepisce.)

Přednáška se zaměří na úlohu Františka Palackého v průběhu národního obrození i v následujících dvou desetiletích. Budou zdůrazněny nejenom výsledky odborné práce historické, ale i jeho celkový přínos pro kulturní i společenský vzestup českých zemí.

Stranou nezůstane ani jeho výrazná aktivita politická (ve spolupráci s jeho zetěm dr. Fr. Lad. Riegrem) s důrazem na postupnou proměnu vztahu k rakouskému mocnářství.

Přednášet bude doc. Vladimír Koblížek

24. září, 16.00, Městská knihovna Semily, čítárna

STRÁŽNÍ HRADY JELENOHORSKÉ KOTLINY

Přednáška představí impozantní hrady v okolí Jelení Hory, jejichž dějiny mají často mnoho spojitostí i s českou historií. Přednáší Ing. Jana Vančatová ze spolku Societas Amicum Liberec. Vstupné dobrovolné.

27. září od 15 hodin ve Fabrice 1861

KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA FABRIKY

Pravidelná komentovaná prohlídka areálu, která se koná každou poslední neděli v měsíci. Návštěvníci se během prohlídky seznámí s historií bývalé továrny, její architekturou, technickými zajímavostmi i plány na budoucí využití celého areálu. Sraz zájemců je před hlavním vchodem. Rezervace není nutná a vstupné je dobrovolné.

29. září, 10.00, knihovna, čítárna

CO MAJÍ SPOLEČNÉHO KURÓNŠTÍ, ZAHÁŇ A BOŽENA NĚMCOVÁ

V přednášce se Jana Vančatová zamýšlí nad původem Boženy Němcové a zavede vás i do Zaháně, města plného dějinných příběhů a nečekaných souvislostí, se kterým se v příběhu Babička setkáváme.

30. září, 19.00, v Golfu

NA KŘESTNÍM JMÉNĚ ZÁLEŽÍ

Hrají: Antonie Talacková a Igor Bareš
Třetí abonentní představení roku 2026 nabídne komorní a brilantně napsanou konverzační komedii kanadského dramatika Norma Fostera. Čeká vás chytrá a dojemně lidská konverzační komedie, která ukazuje, že i zdánlivě obyčejná setkání mohou změnit pohled na člověka ve dle nás. Vstupné: 420 Kč.

≡ Železný Brod v roce 1866

„Kdyby Prušák přišel, nepotřebujeme ani vojska, utlučou Prušáka české děvečky handrama...“

Letošní rok nabízí příležitost připomenout si významnou kapitolu evropských dějin: Prusko-rakouskou válku a epidemii cholery, která s ní souvisela. Obě události se dotkly i života našeho městečka.

Prusko-rakouská válka byla vedena v roce 1866 mezi Pruským královstvím, Italským královstvím a jejich spojenci na jedné straně a Rakouským císařstvím a jeho spojenci na straně druhé. Probíhala od 14. června do 23. srpna 1866. Šlo o klíčový konflikt, který měl určit, zda budou německé státy sjednoceny pod vedením Pruska nebo Rakouského císařství. Prusko mělo modernější a lépe vyzbrojenou armádu, kvalitnější železniční síť i účinnou zadovou pušku zvanou jehlovka. Boje probíhaly také na území dnešní České republiky, především ve východních Čechách. Nejdůležitější střetnutí představovala bitva u Hradce Králové, která se odehrála 3. července 1866. V této bitvě pruská armáda rozhodujícím způsobem porazila rakouské vojsko, čímž významně ovlivnila výsledek Prusko-rakouské války. Na rakouské straně padlo téměř 6 000 mužů, 8 500 jich bylo zraněno a téměř 22 000 zajato. Ztraceno bylo i 188 děl, což byla velká část dělostřelectva. Ztráty na pruské straně byly daleko nižší, téměř 2 000 padlých a 7 000 zraněných. Po porážce Rakouska byla dne 23. srpna 1866 uzavřena Pražská mírová smlouva („Pražský mír“). Jejími hlavními důsledky bylo založení Severoněmeckého spolku pod vedením Pruska a následný vznik Německé říše v roce 1871. Rakousko naopak ztratilo svůj vliv v německých záležitostech, zaměřilo se na střední a jihovýchodní Evropu a v roce 1867 se přeměnilo na Rakousko-Uhersko.

Již první dny válečného konfliktu procházely Železným Brodem jednotky/skvadrony (skvadrona: jde přibližně 100–200 vojáků) rakouských husarů. Železnobrodský kronikář Michael Fišer napsal: *„Dne 14. června do Železného Brodu přitáhlo malé oddělení 15 husarů z Lomnice, téhož večera přišli tři husaři do putyky čp. 201 na velkém náměstí k Strnadovi, bylo po půlnoci u Strnadů byl rámus, husar vit'al šenkýřce dvě facky, protože nebyla milosrdnou...“* Dne 17. června bylo vyhlášeno, že se nebudou konat výroční trhy. Nastala doba nejistoty. Řemeslníci přerušovali práci, dluhy zůstávaly neuhrazeny, zámožnější obchodníci raději ukryli své zboží, obchod téměř ustal a prodávalo se jen to nejnutnější. Výjimku tvořili pekaři, řezníci, hostinští a majitelé výčepů, kteří ve své činnosti pokračovali.

Mezi lidmi se přitom šířily znepokojivé zvěsti a šeptem se hovořilo o blížící se revoluci i hrozícím hladomoru. Dne 23. června 1866 překročilo pruské vojsko české hranice a 24. června dorazilo do Jablonce a 25. června obsadilo Turnov.

Téhož dne se polovina měšťanů rozutekla, protože se roznesla zpráva, že Prusové vtrhnou do města. Znaky s rakouským orlem rychle zmizely z hostinců, obchodů i oken. Ve městě zavládl zmatek a strach. Dobytek byl vyváděn do lesů, škola byla uzavřena a děti odváženy do bezpečí. Zámožnější obyvatelé odjížděli vlakem, zatímco zboží bylo odstraňováno z obchodů a zazděno do sklepů. Pošta přestala fungovat a železniční spojení ze Železného Brodu do Semil bylo přerušeno. Ve městě byly budovány barikády, c. a k. úředníci ukryli spisy a spolu s četníky uprchli. Když se však očekávaný příchod Prusů neuskutečnil, část obyvatel se ještě téhož večera vrátila zpět do svých domovů. V úterý 26. června byly rozbořeny barikády a obyvatelé začali prchat z města směrem k Pelechovu.

Mladí muži se ukrývali v lesích, protože se šířily zprávy, že Prusové odvádějí nové rekruty. Na nádraží byly vytrhány koleje, rozebrány a odneseny telegrafní sloupy a železniční trať byla zničena. Po příchodu pruského vojska, 27. června, byli obyvatelé donuceni znovu postavit rozebraný most. Prusové rekvírovali dřevo a na mnoha místech rozdělávali ohně, na kterých si vařili jídlo. Vojáci měli k dispozici seznam majetnějších obyvatel města. Podle dobových svědectví jej pomohli sestavit železnobrodští rodáci František Heřman, punčochář usazený ve Frýdlantu, a Gabriel Asman z Liberce, kteří přišli s pruským vojskem a označovali majetné občany. Před rabováním nebyl ušetřen ani hřbitov s hřbitovní kryptou.

Farář Václav Zíma však dokázal včas ukrýt cenná liturgická roucha i peněžní hotovost, čímž je zachránil před zcizením. Prusové vyhrožovali, že pokud budou nuceni ustupovat, budou vše pálit. V Železném Brodě bylo ubytováno více než 5 000 pruských vojáků. Celkem prošlo městem více než 9 000 vojáků. Následujícího dne pruské vojsko pokračovalo směrem na Pelechov. Tím bylo město zachráněno od většího rabování.

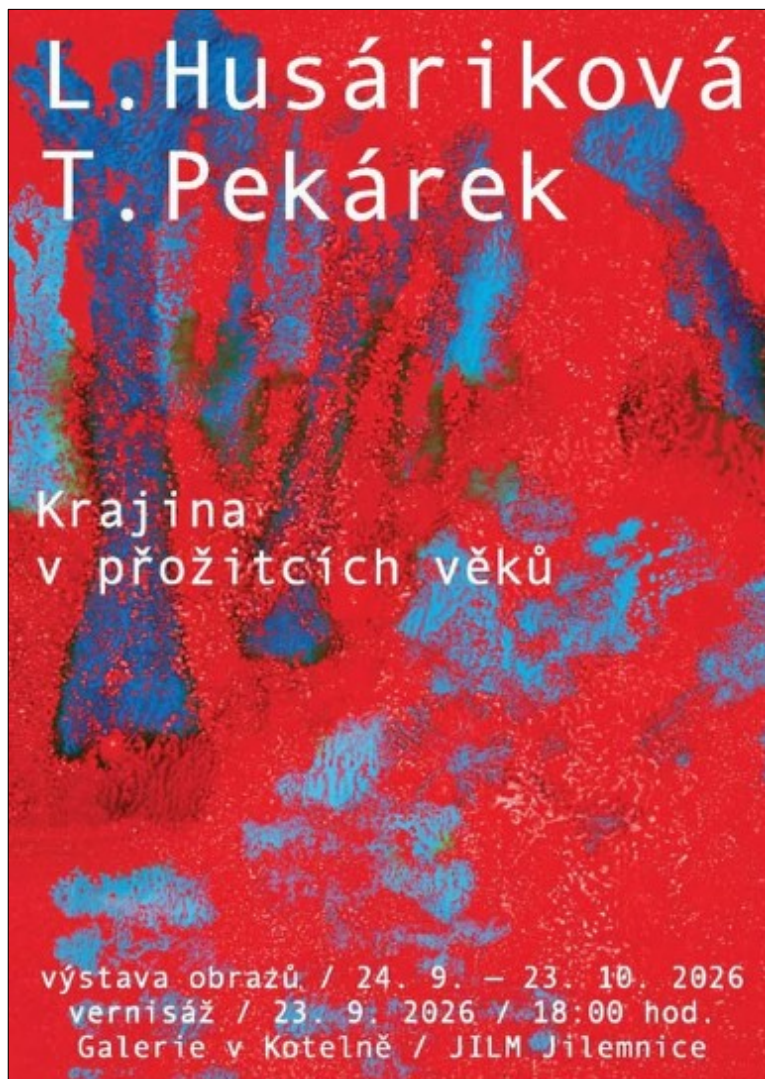
Michael Fišer ve své kronice uvedl: „V následujících dnech projížděly mezi Turnovem a Železným Brodem pruské hlídky a pruské poštovní vozy. Konečně dostavily se sem pruské vlaky k odvážení raněných vojáků svých i rakouských, za kterou příčinou ubytováno bylo na každém nádraží několik mužů pruského vojska ke střežení železné dráhy, kteří v nejbližších osadách pokrmy a nápoje rekvírovali. Po ukončení války Němců s Němci vracelo se tudy dne 18. srpna 150 mužů pruského dělostřelectva a 200 mužů pěchoty od Turnova směrem k Novému Světu a k svému domovu.“

S válečným konfliktem úzce souvisela také epidemie cholery, která patřila k nejničivějším epidemiím 19. století. Severní Čechy se během války staly významnou zásobovací a přesunovou oblastí obou armád, což výrazně přispělo k rychlému šíření nákazy. Cholera se šířila především podél toku řeky Jizery, zejména v Turnově, Semilech, Železném Brodě a okolních obcích. Hlavní příčinou jejího šíření byla kontaminovaná voda, avšak významnou roli sehrály také chaotické válečné poměry a nedostatečná hygiena. Historik Michael Fišer uvádí, že v Železném Brodě si epidemie vyžádala celkem 56 obětí. Ve většině

postiženého regionu začala nákaza výrazně ustupovat na přelomu srpna a září roku 1866.

/ David Řeřicha, pracovník muzea

jilemnice

tanvaldsko

≡ Zářijová pověst jinak: Když voda nezapomíná

Když připravuji každý měsíc další pověst našeho kraje, snažím se hledat příběhy, které voní tajemstvím, starými časy a lidskou fantazií. Tentokrát jsem ale žádnou pověst hledat nemusela. Září v našem kraji patří vzpomínce. Jsou okamžiky, které si nezaslouží být zahaleny do tajemných příběhů. Jsou události, které jsou samy osobě tak silné, že je není třeba přikrášlovat. Letos si připomí-

náme 110 let od protržení přehrady na Bílé Desné – tragédie, která navždy změnila život našeho kraje i mnoha rodin. A protože voda byla tehdy svědkem všeho, dovolila jsem si jí na chvíli propůjčit hlas...

Jsem voda... Celý rok tiše stékám po kamenech, napájím lesy, dávám život stromům i lidem. Poslouchám kroky turistů a šumím tak jemně, že mě skoro nevnímáte. Často se lidé zastaví a vzpomenou si na mne. Ne na tu, která dává život. Ale na tu, která jednoho zářijového dne přinesla zkázu. Každý kraj má svá místa, kolem kterých lidé procházejí tišeji než jinde. Někdo řekne, že je to kostel. Jiný starý hřbitov. U nás je to cesta k Protržené přehradě. Možná jste si toho všimli také. Když stoupá te vzhůru údolím Bílé Desné, lidé si přestanou tolik povídat. Děti ztiší hlas, turisté se na chvíli zastaví a zadívají se do míst, kde dnes šumí les a kde se zdá být všechno v naprostém pořádku. Jenže ten klid je vykoupený bolestí. Lidé mě chtěli zkrotit. Sevřeli mě do kamenné hráze, aby ochránili své domovy před povodněmi. Nehněvala jsem se na ně. Vždyť i já jsem po staletí poháněla sklárny, na pájela louky, živila lesy a byla součástí života v tomto údolí. Jenže příroda je někdy silnější než lidské plány. Jsou chvíle, kdy déšť nepřestává, hory vydávají všechnu vodu, kterou v sobě ukrývají, a síla živlu překročí všechno, co člověk dokáže předvídat.

A pak přišlo 18. září 1916. Kamenná hráz, která mě měla udržet, povolila. V jediném okamžiku jsem se vyřítila do údolí. Strhávala jsem mosty, odnášela stromy, kameny i kusy lidských domovů. Nesla jsem sebou bahno, balvany i dřevo. Cesty mizely pod nánosy, domy se hroutily a lidé v hrůze utíkali do bezpečí. Matky svíraly své děti, sousedé zachraňovali sousedy, mnozí riskovali vlastní život, aby pomohli druhým. A byli i tací, kterým už pomoci nebylo. Pamatuji si jejich tváře. Jejich odvahu. Jejich obětavost. Jejich příběhy. Proto se každé září vracím do vzpomínek lidí. Ne proto, abych vzbuzovala strach. Ale proto, aby nezmizela jména těch, kteří zde žili, pracovali, smáli se a snili – a jejichž život se během několika minut navždy změnil. Lidé přicházejí k pozůstatkům přehrady a vzpomínají. Někteří položí květinu. Jiní se jen na chvíli zastaví. Další vyprávějí dětem, co se zde stalo. Je dobře, že nezapomínáte. Až příště uslyšíte v údolí Bílé Desné šumět vodu, možná to nebude jen hlas horského potoka. Možná to bude i tichá vzpomínka na ty, kteří tu kdysi žili. Pokud se chcete dozvědět o této tragické události více, pak přijďte 19. září přímo k místu, kde se přehrada protrhla.

-vlakod. Tanvalský zpravodaj

**COOL
TURNĚ**

ZDENĚK TROŠKA
aneb jídlo, slunce, život

29.9.2026 | KINO JAS JÁRY
19:00 | CIMRMANA, TANVALD

vstupenky za 390,- v prodeji na
www.evstupenka.cz

ZLATÁ OLEŠNICE -

GALERIE
Josefa Čermáka

UMĚNÍ
LIDÉ
KRAJINA
PŘÍBĚHY

**VÝSTAVA
KRAJINÁŘŮ
PODKRKOŇSKÝ A POJIZEŘÍ**

VYSTAVUJÍCÍ

Blaschke Jan
Bubla Miroslav „Fugi“
Čermák Josef
Drška Vladimír „Ladys“
Hloušková Vladimíra
Indráček Ivan
Klas Radovan
Kurovská Lenka
Petrov Lyube
manželé Smetanovi
Schiffner Rudolf
Škapík Štefan

DOPROVODNÝ PROGRAM

**FOLKOVÝ
FESTIVÁLEČEK**
Hudba babího léta

VYSTUPUJÍCÍ

- Kaya (Jindřichovice pod Smrkem)
- Ludek (Tanvald)
- Ruda Hancvencl (Jablonec nad Nisou)
- Autorské čtení Štěpána Kučery z knihy Blaschka

ZAHÁJENÍ
**SOBOTA
19.9.2026
V 17:00 HOD.**

📍 Galerie Josefa Čermáka
Zlatá Olešnice 1, 468 47
☎ Telefon: 722 887 753
🕒 Otevřeno denně 9:00–18:00

Přijďte
na umění
i dobrou
muziku!

jičínsko

ŽELEZNICE –

LAOS
PO PROUDU MEKONGU

čtvrtek 1.10.2026 od 17:00
knihovna Železnice

TRIPEL.CZ

PAVEL CHLUM

TRIPEL CESTOVATELÉ

PAVEL CHLUM A PETR KVARDA

ŽELEZNICE – Zveme vás na přednášku doc. Marie Mackové, „Hadrnice a markytánky v 19. století“ o ženách, které jejich profese zařadily na okraj společnosti, a přesto byly užitečné a všichni je znali. Koná se ve Vlastivědném muzeu a galerii v Železnici **ve čtvrtek 24. září 2026** od 17 hodin.

ŽELEZNICE –

KULTURNÍ KALENDÁŘ

Vlastivědné muzeum v Železnici

ZÁŘÍ

2026

Komentované prohlídky muzea:
do konce září
Středa – neděle: 9:00–11:30 13:00–16:30
Pondělí a úterý zavřeno.

1. 6. – 30. 10.

Výstava
Barevný svět minerálů
a zkamenělin

Výstava achátů, ametystů a dalších minerálů, fosilií a zkamenělin. Z muzea Českého ráje Turnov a ze sbírky Vlastivědného muzea Železnice.

7. 8. – 27. 9.

Výstava
Procházka světem enkaustiky

Prodejní výstava obrazů Zdeňky Havráňkové z Rohozce u Kutné Hory vytvářené technikou tzv. enkaustika (malba voskem pomocí žehličky).

24. 9. od 17:00 hodin

Přednáška
Hadrnice a markytánky
v 19. století

Přednáší doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.
O ženách, které jejich profese zařadily na okraj společnosti, a přesto byly užitečné a všichni je znali.

ŘÍJEN

Komentované prohlídky muzea:
říjen – květen
Středa – pátek: 9:00–11:30 13:00–16:30
Pondělí a úterý pro veřejnost zavřeno.
Sobota a neděle zavřeno.

2. 10. – 6. 11.

Výstava
Od stříbrného českého tolaru
k americkému dolaru

Výstava představuje příběh tolaru – velké stříbrné mince ražené od roku 1520 v Jáchymově, jejíž název se později rozšířil pro tento typ mincí po celé Evropě.

Tisíciletá tradice české měny

Výstava prostřednictvím historických platidel představuje tisíciletý vývoj české měny a přibližuje příběh mincí, které se staly součástí historie českých zemí i celého světa.

15. 10. nebo 22. 10.

Přednáška

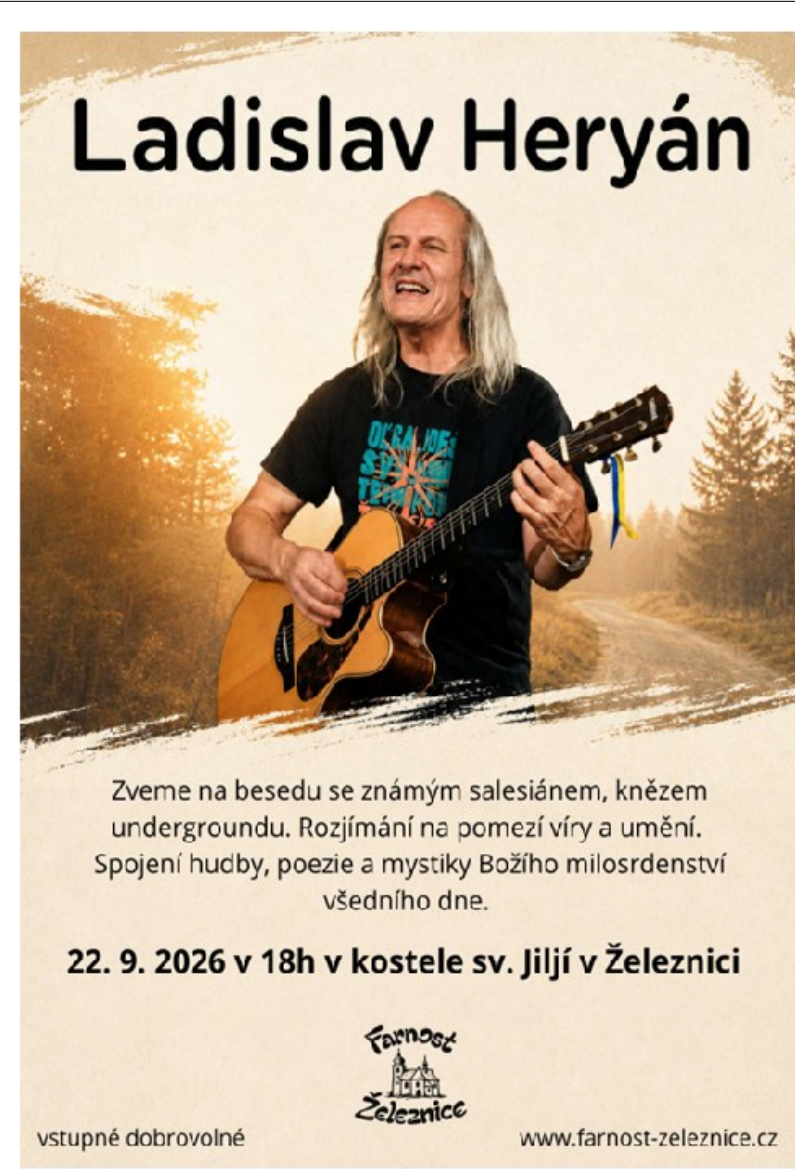
Termín přednášky upřesníme na webových stránkách muzea.

11. 11. 2026 – 15. 01. 2027

Výstava
Vánoční betlémy od Ilony Klawitter

Ilona Klawitter z Prahy se s mimořádnou citlivostí a hlubokým zaujetím věnuje tvorbě betlémových figur a biblických výjevů.

Aktuální informace k připravovaným akcím najdete na webových stránkách:
www.muzeumvzeleznici.cz

Ladislav Heryán

Zveme na besedu se známým salesiánem, knězem undergroundu. Rozjímání na pomezí víry a umění. Spojení hudby, poezie a mystiky Božího milosrdenství všedního dne.

22. 9. 2026 v 18h v kostele sv. Jiljí v Železnici

Farnost
Železnice

vstupné dobrovolné www.farnost-zeleznice.cz

liberecký kraj

Liberecké divadlo uvede vlastní adaptaci románu Cirkus Humberto

Šaldovo divadlo v Liberci připravilo vlastní divadelní zpracování románu Eduarda Basse Cirkus Humberto. Za dramtizací stojí Kateřina Dušková a Jiří Janků, přičemž Dušková se ujala také režie. Představení je koncipované jako rodinné a má oslovit věkově pestré obecnstvo.

Děj sleduje osudy Vaška Karase, kterého uchvátil svět cirkusu, a rozehrává příběh napříč několika generacemi. Jak Janků popsal, inscenace začíná příchodem malého Vaška s otcem do Hamburku a jejich přijetím do Cirkusu Humberto, aby po sedmdesáti letech vyvrcholila v pražském Varieté Humberto. Cesta tam vede přes velké časové skoky a zavede diváky i do prehistorie samotného cirkusu.

Dušková věří, že příběh vyprávěný v první části očima malého chlapce dokáže zaujmout i ty nejmenší diváky, zatímco dospělé má přitáhnout především herecký kumšt celého souboru.

Na jevišti se vedle téměř kompletního činoherního souboru představí také profesionální artisté. Nechybět nebudou klaunská čísla ani humor, bez nichž se cirkusová atmosféra prostě neobejde. Autoři do představení začlenili i zvířata, jejich podobu si však nechávají jako překvapení. Jen naznačili, že v inscenaci se objeví slonice Bala, která před několika týdny opustila libereckou zoo.

Roli Vaška v různých životních etapách obsadili hned tři herci. Jako dítě ho ztvární Oliver Kabeš nebo Šimon Mach, dospívající verzi si zahraje Michal Květák a zralého muže Martin Stránský. Vaškova otce Antonína představí Tomáš Impseil, postavu Vendelína Maliny Václav Helšus a Karla Kerholce Martin Polách. V roli Helenky vystoupí Eliška Jansová, Růženku, které se Vašek vzdává kvůli cirkusu, hraje Kateřina Kornhäuserová. Principála Berwitzze a Anežku ztvární Zdeněk Kupka a Jana Hejret Vojtková.

≡ Liberec otevírá repliku Technikova pavilonu, stavba se prodražila o šest milionů

Replika dřevěného oválného Technikova pavilonu, jedné z architektonicky zajímavých staveb libereckého výstaviště, stojí a čeká na kolaudaci. Město za ni zaplatilo 48,2 milionu korun, přičemž oproti původnímu plánu se stavba prodražila o zhruba šest milionů a protáhla o čtvrt roku. Hlavním důvodem byly chyby při přípravě projektu, jak potvrdila náměstkyně primátora pro strategický rozvoj a dotace Šárka Prachařová (ANO).

Původní pavilon navrhl architekt Svatopluk Technik v roce 1946. Budova nejprve sloužila jako vstupní objekt výstaviště, později v ní fungovala populární diskotéka s hospodou. V posledních letech ale chátrala bez využití a dřevomorka ji napadla natolik, že záchrana nepřipadala v úvahu. Město proto sáhlo po replice, na kterou získalo evropskou dotaci.

Výstavba trvala přibližně rok a půl. Část vícenákladů, konkrétně zhruba 1,5 milionu korun, byla podle Prachařové obhajitelná, protože po zahájení prací vyšlo najevo, že kořeny sousedního stromu zničily základovou konstrukci původní stavby. Musela tak vzniknout nová základna, s níž projekt vůbec nepočítal. Zbývající vícenáklady však jdou na vrub samotného projektu. „Jedná se o nějaké náhradě škody s projektantem, kdy smlouva je pod kanceláří architektury města,“ vysvětlila náměstkyně.

Pavilon nyní prochází kolaudačním řízením. „Čekáme na připomínky a věříme, že někdy během října by se měl pavilon otvírat,“ uvedla Prachařová. Uvnitř vznikne pobočka městského informačního centra se zázemím pro turisty. Poloha budovy rozhodnutí o jejím využití přímo předurčila. Pavilon stojí u takzvaného Zlatého kříže, křižovatky ulic Masarykova a Vítězná, v jejímž okolí se

nachází Severočeské muzeum, Oblastní galerie Lázně i budova někdejší Obchodní a živnostenské komory. Tudy také vede promenádní trasa k Botanické zahradě a zoo. Informační centrum má podle Prachařové obsluhovat především tuto historickou část Liberce. (A11)

≡ Liberecká radnice má novou sochu. Támar od Čestmíra Sušky připomíná palmový kmen a bude svítit zevnitř

Liberecká radnice má nového uměleckého obyvatele. Na jejím nároží byla v pondělí slavnostně odhalena socha nazvaná Támar od uznávaného českého sochaře Čestmíra Sušky. Dílo měří 5,5 metru na výšku a svým tvarem připomíná palmový kmen.

Suška vznik sochy popsal zcela konkrétně: vzal ocelovou rouru, která dosloužila svému původnímu účelu, a rozhodl se z ní vytvořit něco s příběhem. Inspiraci našel v bibli, konkrétně v knize Genesis 38, kde vystupuje postava jménem Támar. „Tamar hebrejsky znamená palma, takže ta roura připomíná palmový kmen,“ vysvětlil sochař.

Socha bude osvětlená a bude svítit zevnitř. Jitka Mrázková, která má instalaci soch u radnice na starost, to kvituje zejména s ohledem na podzimní měsíce. „Moc se na to těším, protože v Liberci je od podzimu docela ponuro, takže myslím, že to bude další světelná zajímavost před libereckou radnicí,“ řekla Mrázková.

Pro Támar jde o druhé místo vystavení. Na jaře byla součástí festivalu světla Blik Blik v Plzni, v Liberci zůstane přibližně rok. Tato rotace uměleckých děl různých autorů na nároží radnice probíhá od roku 2005. Sušku tak zařazuje mezi autory jako Jaroslav Róna, Jiří David nebo František Skála, jehož socha Vulpes na místě visela naposledy. „Čestmír Suška je ze skupiny Tvrdohlaví a je to jeden z posledních Tvrdohlavých, který ještě neměl před libereckou radnicí sochu,“ poznamenala Mrázková.

Čtyřiasmdesátiletý Suška se původně věnoval keramice, pak přešel ke dřevu a k ocelovým objektům se dostal až po stáži ve Vermontu v roce 2005. Je známý tím, že přetváří velkoobjemové ocelové předměty v umělecká díla. V Praze stojí několik jeho rozhleden, například v botanické zahradě, Šiška v parku Ladronka nebo Pletená na dvoře Karlínských kasáren. (A11)

mnichovohradištsko

≡ Mnichovohradišští baráčníci – oživení spolků po roce 1945 (5)

Osvobození v květnu 1945 přivítali všichni s velkou slávou. Sovětskou armádu vítali baráčníci na náměstí v národních krojích a doba od léta 1945 do zimy 1948 přála obnovování národních tradic a slavnostem. V březnu 1946 se konalo valné

zasedání V. župy, na něž se dostavili zástupci 23 obcí. Nastalo znovuvzkříšení baráčnictva v Pojizeří. Veleobec i jednotlivé župy a obce přikročily k přípravě celostátního sjezdu baráčnictva v Praze v roce 1947. Obec baráčníků Mnichovo Hradiště si v roce 1946 připomněla 50. výročí založení slavnostním zasedáním a poté se 19. května 1946 konaly slavné staročeské Máje, kdy se baráčníci snažili také oživit tradici průvodů pod májkou. Tehdy se s koňmi, povozem s „rychtou“, pěšky i na vozech v krojích a služebných úborech (ponocný, dráb, škrabák – písař) a v čele s rychtářem Paulusem bohatým průvodem prošli městem do parku u nádraží, kde položili věnce k soše Svobody a vzpomenu tak i výročí osvobození. Zábava se pak konala na sále U Kvapilů.

V tomto roce byl uspořádán baráčnický ples, obec také převzala patronát a stala se hostitelkou místní vojenské posádky (potravinová vánoční nadílka), která byla ubytována v továrních objektech v Haškově. Setkávání s posádkou připomíná mimo jiné ručně malovaný pamětní list od vojáků z roku 1946.

V roce 1950 měla Obec baráčníků Mnichovo Hradiště 625 členů. Pantatínkem byl soused Miroslav Rokos, panímaminkou tetička Anna Hrdinová, rychtářem Emil Paulus, místorychtářem Jan Kroupa a syndikem Miroslav Maryško. Obecní představenstvo mělo také funkci „velitel jízdy“ – byl jím Jan Martínek.

Červenec 1956, kdy se konal průvod na zámek a slavnost k 60. výročí zdejší baráčnické obce.

Roku 1956 se konal v Mnichově Hradišti XXXIV. řádný župní sjezd V. župy s rozvinutím župního praporu. Slavnost s připomenutím 60. výročí zdejší mnichovohradištské obce (a 50. výročí župy) se konala 15. července v zámeckém

parku za veliké účasti baráčnictva ze všech obcí naší župy a všech koutů republiky. Ze vzácných hostí se dostavil např. primátor hlavního města Prahy dr. Václav Vacek s chotí...

Slavnost vyšla hezky, i když dopoledne sprchlo. Odpolední velkolepý průvod, v čele tehdy s 27 prapory obcí a žup, vyšel od nádraží směrem k zámku a kronika tvrdí, že „byl malebný a nepřehlédnutelný“. K župnímu praporu podotkněme, že byl pořízen celkovým nákladem cca 14 tisíc Kčs (a to včetně rukavic, řemení, obleku). Prvními župními praporečníky byli zvoleni sousedé: Josef Javůrek z Podolce, Jan Bárta od Staroměstských a Josef Ferkl z Mnichova Hradiště.

pokračování příště

/Martina Bachová, Obec baráčníků Mnichovo Hradiště, *Kamelot*

náš jubilant

⇒ Rozřezal vzácné barokní památky! Geniální sochař po sobě na Kuksu zanechal nevídanou spoušť

Jeho příběh nenabízí jen nablýskanou slávu a vídeňské úspěchy. Ke konci kariéry si totiž připsal i pořádný škraloup, který odborníkům na památky dodnes nahání hrůzu.

Nadaný chlapec z jesenického kamenolomu

Příběh budoucího sochařského mistra Josefa Obetha začal 15. července roku 1874 v Mikulovicích v Jeseníkách. Syn provozního mistra z kamenolomu trávil od dětství spoustu času mezi balvany a u otce v práci se učil základům řemesla. Jeho talentu i nápaditosti si brzy všiml lékař Josef Schindler z jesenických lázní, který chlapce nasměroval na novou kamenickou školu v Supíkovicích.

Díky zemskému stipendiu z Opavy mohl mladík brzy zamířit do Vídně. Nejprve zkusil živnostenskou školu, ale velice rychle přestoupil na prestižní Akademii výtvarných umění. Pod vedením slavných profesorů si osvojil sklon k monumentálním sochám a v největším městě na toku Dunaje si vybudoval vlastní ateliér.

Triumf s lázeňským léčitелеm

Skutečnou vstupenkou mezi sochařskou elitu se pro něj stala soutěž na pomník zakladatele vodoléčby Vincenze Priessnitze. Obeth nabídku vyhrál a v jesenických Smetanových sadech vytvořil z tyrolského i kunětického mramoru úchvatné sousoší. Výjev uzdravování nemocných si okamžitě získal obrovské uznání veřejnosti.

Od té chvíle neměl o zakázky nouzi a ve Velké Kraši (obec v okrese Jeseník) postavil velkou sochařskou dílnu. Z té v následujících letech vycházely desítky pomníků, pamětních desek, hrobek i náboženských plastik pro kostely. Mnoho jeho děl dodnes zdobí města na severní i jižní Moravě a v sousedním Polsku.

Plné zápisníky zakázek a válečná krize

Obeth zanechal výraznou stopu také v Opavě. Pro budovu obchodní komory vytvořil 16 pískovcových reliéfů dětí symbolizujících slezská města a podílel se i na výzdobě tamní spořitelny. Dokázal skvěle vystihnout podobu živých i historických osobností, od přírodovědců po známé divadelní tváře.

Konec první světové války přinesl obrovskou vlnu zakázek na pomníky obětem bojů. Díky tomu se v dílně prakticky nezastavil. K jeho nejzdařilejším kouskům z té doby patří bruntálská hrobka velmistru Řádu německých rytířů. Za zmínku také stojí pomník věnovaný Johannu Gregoru Mendelovi v Novém Jičíně.

Fatální omyl v barokním Kuksu

Během druhé světové války dostal zakázku na záchranu vzácných barokních soch Matyáše Brauna ve špitální zahradě v Kuksu. Jenže tady narazil na své limity. Návyky z práce s tvrdým mramorem totiž přenesl na jemný pískovec a výsledek byl katastrofální.

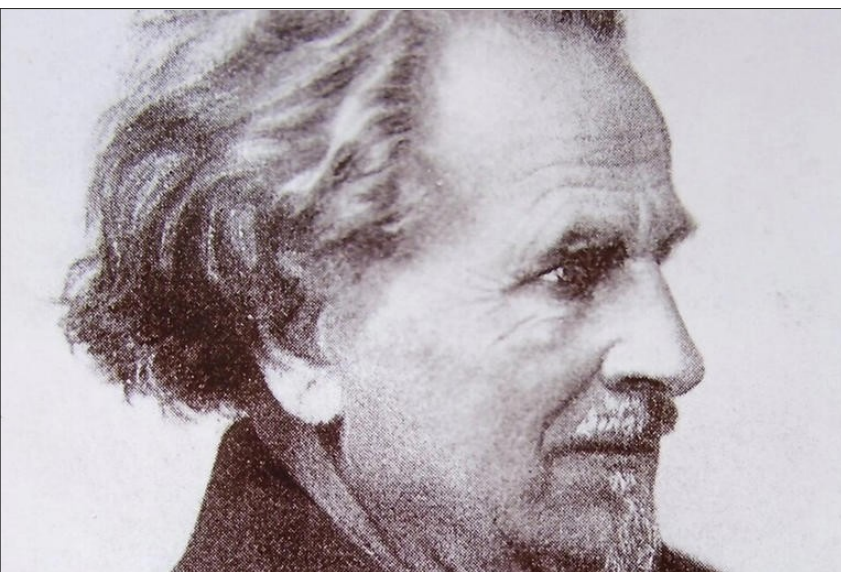
Sochám rozřezal celé paže i obličej a odřezané části se pokoušel nahradit novými kamennými doplňky. Poválečná inspekce pak s hrůzou nacházela po dílnách jen poškozená torza.

Všechno zlé ale bylo k něčemu dobré, protože tahle pohroma dala vzniknout české restaurátorské škole.

Odsun do Bavorska a norimberská léta

Po roce 1945 potkal umělce stejně tvrdý osud jako většinu jeho německých sousedů. V rámci poválečného odsunu musel s manželkou odejít do Bavorska a zabýdlel se v městečku Säckingen. Ani ve vysokém věku ale na sochařství nezanevřel a hned si zařídil nový ateliér.

S pomocí přátel získal místo restaurátora v muzeu v rozstříleném Norimberku, kde dále pracoval. Mnohá jeho starší díla v České republice sice po válce podlehla ničení kvůli německému původu autora, on sám však tvořil až do konce.

Odkaz muže, který miloval kámen

Životní dráha jesenického rodáka ukazuje, jak blízko k sobě mohou mít obrovské nadání a nešťastný omyl. I když po sobě zanechal okolo 160 nádherných prací, stín zničených pískovcových soch z Kuksu už z jeho jména nikdo nesmaže.

I mistr tesař se zkrátka někdy utne, zvláště když si poplete dva úplně odlišné materiály. Josef Obeth nakonec zemřel 18. září 1961 v Säckingenu.

Přeposílám co zbylo z deníku nočního stíhače RAF.

/ Jaroslav Veselý

133

14. 12. - a jedáme. typičtějším jídlem. Potujeme
dovnu. Tam patří naše šafářské už čísta, pátkem
čaj a cigaretami. Dalo: hlavi jedu do toho a
mizí ve tmu. Jdeme na večer - objevují
šumky, vejce, čaj, cigarety - a znovu na štěstí.
To už je vrací bombardér, poškození, často
havanij. s důsledky „dobré práce“ „naši“ „holky“
noční ptička s Němci.

Jsem nejlepší noční ptička zginadno s Anglii.
Díle naša, Čechů, postihli jsme toho s novou doud
nejší - bez jediné vlastní zbraň.

Druhá dva patř spíše do polohy, koupel, pipy -
druhá obid, se vycházejí uniformě. Člověk
by ani nevěděl, že ti hlavi čtoucí noviny, hraje
billiardy etc. Byli včera s novou s jehle moderní
letičky včelky. Zvykli jsme si na to jako na
mírové letání. Odpolodne zábavní letání,
zhruba stroji. Vliv křepal nebo tamovat
do místa. Ráno zhruba stroji. Odpolodne
znova spíše a více - znovu do toho!

Am nad prázny se to dle vzpomíná. Znam
už každý hvězdičk. Často krouží se tu jeden,
který může podle nové M. No, snad

Jištěť pak se zas mý na mi budeme
humbati spěti, ze zemi - v Praze!

Milujeme naše masiny, ne jak mlad mi luby.
Odhodíme naše masiny. Je to žalostný pohled
vidět ji pozdrav na hru. Z toho už ji bude
mít historku. Nové historky etc. Byl jsem
u mi "pennsylvani", v hangaru / každý dno
hodiny divati se jak se, ji vede". Moje masina
je krásná. Tháma náhodou, vždy čista,
dávno ji "Anglican mi" kraj, "beautiful lady"

23.00 Ale!! Němci nad námi! Poplach. Chátr
z fortelu, do autu a na letiště. Ve službě je
anglická letka. Věhlas pětka jak ve dne. Němci
plně osvětlovací pumy. Němci bombardují
skrz mraky - málo přes. Nádherné podivana
na to vidíme efekt. Zjeme naše nové
obranu - náhodou hromady - se pítim le
o vidíme efekt. Li kraj nám nad hlavou.
Ne letí jak ve dne. Ulythi pak Boží do
světla a zloře, ži jistě ho poudal.
Němci Benfiktory je hrom na moři.

Ki naše nové hrom. Ki poudal, hrom
nádherné obrovské. Zjeme jich

135

historom puz jiu hrami. Bylo jich j-
20 masin. Je filma - jedn spot. Zatem ne
miste hoi. jiu jeden maly shu. Explorivni
lylo mate. Z. tre bude zar Nime. Spadin
hici. jale to tu proziti - zatiemo nain j-
jivni. L. spau a pi. pravi. na dheru, bezidny
shistvoj. Nime lylo zle 20 (dracht) - nain
je pravi a tuto chiti a Nimeku 600 (juntst!)

14. 8. Letim do H. Ercoall a Tre a Bon Pato. Te
se nain vyate stena pake a zjedel? Po nain
a jale hoiab vyate ne nain j. s. p. d. leti -
a pryzivni. na ladi dani. Start no obicni
start obroz. Zapoti. j. s. p. d. j. s. p. d. tu
of. ly. na ladi" zar doryl dani. bier
homer aspinu a zalitova - j. s. p. d. tu
maji vlastni "V" masinu. Trikrat jiu
tu nain motor spadil, pak nain z. p. d.
millo. Nain stary miltu. nain s. p. d.
squadron do nain a L. nain. Nain -
bel nain do b. p. d. j. s. p. d. j. s. p. d.
squadron a je do b. p. d. j. s. p. d.
n. je j. s. p. d. j. s. p. d. j. s. p. d.

15.8./ Vrátil se zpět do St. Evallu. Vůně nové
mašiny velmi dobrá.

16.8./ Moje mašina je hotová. Vůně je patrná.
Již při startu jsem přešel do nullu. Pak se nullus
zakryje celá východní Anglie. Stal jsem
jednoho "X". Pak nás na "Command Guard"
zavědli do W. Heringu na jistotu. Vůně je
letitá. Byla viditelná 20 metrů - nullus
jele brown. Vypal. jsem se ve W. Heringu
a pak se zpět do Colts Hallu. Jsem velmi
- šťastný kvůli a pod.

17.8./ Zkusíme první střelbu.

18.8./ Špatně počasí. Maining co odstartoval
jsem musel nechat jistotu ve W. Heringu
- 300 km vzdálenost. Je to příliš pozdě,
když ilovik nemůže jistotu dříve a hned
se ho ujme celá Anglie. Všechny stavy
okraj. na zavolání, aby jsou už dale
burs etc.

19.8./ V Londýně je na Harwardu. Je to
dobrá mašina. Raid na franc. Mesto
Dieppe - na tři mašiny v lufce.
Vůně se je nás naboural, "Havre" - stíha